

George Bacovia despre Universul poeziei

Acest univers al poeziei este inclus in volumele "Plumb" 1916, "Scanteie galbene" 1926, "Comedii in fond" 1936, "Stante burgheze" 1946 si "Poezii" 1956. Urmarind opera lui Bacovia vom constata ca avem de a face cu o opera autentica si originala.

El marturisea "mi-a placut in arta sa urmaresc o problema. Desi am citit in tinerele Rebo Baudelaire si altii n-am simtit sufletul romanesc vibrand langa ei. Alt neam, alta varsta. Noi trebuie sa ne straduim pentru originalitatea noastra. Sa devenim o fiinta organica, nu paraziti sau maimute". Totusi Bacovia va recunoaste influenta lui Baudelaire, Rollinat, Urlaine si Edgar Allan Poe in versurile unor poezii ca "Sonet" sau "Finis".

Acesti poeti il influenteaza prin gustul pentru oribil, nevroze, iubirea morbida, culoarea si sunetul care creeaza sugestia. Din literatura romana Bacovia este prevestit de Ion Paun Pincio si Macedonski prin motivul ploilor, al noptilor, al corbilor, prin folosirea instrumentelor muzicale si predilectia pentru imagini muzicale. Bacovia aduce o tonalitate noua in lirica romaneasca. in poezia lui domina cerul de plumb apasator, orizontul inchis, strabatut de corbi, abatoare, ospicii, toamna galbena, macavrul (macabrul).

Temele poeziei bacoviene sunt:

1.) Existenta cotidiana (de fiecare zi, obisnuita) este la el un pustiu launtric, care anticipeaza sfarsitul. Camera in care traieste poetul este plina de fantasme, care il inspaimanta. Ca dovada poeziile "Gri", "Singur":

"si ninge-n miezul noptii glacial...
si tu iar tremuri, suflet singuratic,
Pe vatra-n para slaba, in jaratec,
incet cad lacrimi roze, de cristal."

2.) Infernul citadin. Orasul este la Bacovia un targ de provincie cu ulite desfundate, cu care marunte, cu noroi, cu dezolare:

"Prin mahalali mai neagra noaptea pare
sivoaie-n care triste inundara
si auzi tusind o rate-n sec, arama
Prin ziduri vechi ce stau daramate."
("Sonet")

Este un oras cu carciumi pline de disperati "Seara trista". La marginea orasului bacovian e abatorul, un adevarat camp de executie "tablou de iarna". Orasul are parcuri in descompunere "Decor", "in parc", iar in aceste parcuri canta fanfara militara "Fanfara". Este un oras cu copii

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

bolnavi "Moina" si in acest oras noaptea nu mai starneste emotii.

3.) Natura la Bacovia este prezenta prin anotimpurile preferate care sunt toamna si iarna. Dintre fenomenele naturii frecvente sunt ploaia, vantul, zapada. Asa avem in poeziile "Pastel", "Spre toamna", "Nervi de toamna", "Ploua":

"E toamna, fosnete somn...
Copacii, pe strada, ofteaza;
E tuse, e planset, e gol...
si-i frig, si bureaza."
("Nervi de toamna")

4.) Sentimentul mortii. in orasul bacovian se inmultesc decesele, poetul ajunge sa se considere si el un cadavru, cum se intampla in poezia "Renuntare":

"Se uita-n gradina noastra
Luna alba, moarta
Plumb, corpul meu cazu
Pe banca de piatra."

5.) Erosul este prezenta in poezia lui Bacovia. Casa iubitei este pentru poet adapost ca si in poezia "Decembrie".

Coloristica poeziei baciviene

Influentat intr-o oarecare masura de simbolistii francezi Bacovia isi exteriorizeaza impresiile prin corespondente muzicale folosindu-se de variate tonuri de culoare. Una dintre culorile preferate este negru, prin care se realizeaza o atmosfera de infern. Avem poezia "Negru" in care se gasesc alaturate sicrie metalice, ase si negre, flori carbonizate, vesminte funerare. Nu numai lumea materiala este simbolizata prin negru ci si lumea sentimentelor. in acest decor invaluit in negru tristul Amor are penele carbonizate. Uneori negru apare in contrast cu albul creand un decor de doliu funerar. Dovada poezia "Decor" in care:

"Copacii albi, copacii negri
Stau goli in parcul solitar
Decor de doliu funerar
Copacii albi, copacii negri."

Alaturi de negru Bacovia foloseste violetul. in amurgul de toamna violet plopilor ii par poetului niste "apostoli in odajdii violete". Pana si frigul in imaginatia sa are culoarea violetului in "Plumb de iarna". Ca sa transcrie sentimentul tristetii sfasiatoare poetul ii asociaza violetului galbenul:

"in toamna violeta

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Pe galbene alei
Poetii tristi declama
Lungi poeme."

Galbenul este la Bacovia culoarea maladivului (bolii) si a mizeriei:

"si noaptea se lasa
Murdara si goala
si galbeni trec bolnavi
Copii de la scoala."
("Moina")

Rosul cand apare incidental in poezia bacoviana este culoarea ftizici (tuberculoza) si e figurat prin sangele tuberculatilor "al atacatilor". intr-un amurg bolnav, insangerat frunzele curg de pe ramuri ca "lacrimi mari de sange". Tot de sange pare lacul si luna.

Peste acest peisaj colorat cand in gri, cand in fumuriu de plumb, cand in galben, negru, violet Bacovia aseaza vietile oamenilor.

Plumb

"Dormeau adanc sicriile de plumb
si flori de plumb si funerar vesmant —
Stam singur in cavou... si era vant...
si scartaiau coroanele de plumb.

Dormea intors amorul meu de plumb
Pe flori de plumb, si-am inceput sa-l strig —
Stam singur langa mort... si era frig...
si-i atarnam aripele de plumb."

Face parte din volumul "Plumb" aparut in 1916. Se pare ca are la baza si un element autobiografic: o vizita pe care Bacovia o face la Bacau la cavoul familiei Sturza. in cavou erau niste sicrie masive de plumb peste care erau depuse covoare de plumb. Acest interior straniu lui-a impresionat pe scriitor si il gasim prezent in poezia "Plumb" care prin intregul ei contest realizeaza un univers si o arta poetica. Poezia este formata compozitional din doua catrene simetrice. Avem un cadru format din cavou care poate sa fie simbol al cavoului ca si casa, oras, lumea meschina sau propriul corp in care salasluiește un suflet de plumb.

Poezia cuprinde cateva motive principale printre care acela de moarte sugerat prin concepte de moarte, ca sicrie de plumb, funerar, vestmant, mort si cavou. Moartea mai este sugerata si prin concepte de somn, poetul aratand ca "dormeau adanc sicriile de plumb", iar mai departe "dormeau intors amorul meu de plumb". Acelasi motiv al mortii este sugerat si prin conceptul de

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

iarna. in cavou era vant, langa mort era frig. Pe langa motivul principal al mortii apar si motive secundare, ca amor, tristete, insingurare.

"Dormea intors amorul meu de plumb
Pe flori de plumb, si-am inceput sa-l strig
Stam singur langa mort... si era frig...
si-i atarnam aripele de plumb."

in cadrul poeziei cuvantul cheie este "plumb" repetat obsesiv. Cuvantul este intalnit in realizarea rimei din versurile 1 si 4 in fiecare strofa, precum si in realizarea cezurii (o pauza in mijloc de vers) versului al doilea.

Bacovia foloseste sensuri ale cuvintelor pentru a rezulta simboluri. Astfel nemiscarea, incremenirea sunt cuprinse in cuvintele referitor la sicrie de plumb. Greutatea, oboseala, incapacitatea de a zbura datorita iubirii au ca simbol amorul cu aripile de plumb.

in ce priveste limbajul poeziei se poate urmari evolutia de la epitet la metafora. Astfel straniul are ca metafora amor de plumb. Apasator are metafora aripile de plumb. Aceasta metafora aminteste de albatrosul ranit al lui Charles Baudelaire. Saracia are ca metafora flori de plumb, sicrie de plumb. De la metafora Bacovia ajunge la simbol ca putere de sugestie. intreaga atmosfera sugereaza monotonia, plictisul, mediul meschin cu straluciri de o clipa, de aceea Bacovia foloseste plumbul, care are o culoare cenusie, dar care zgariat dobandeste un luciul, care se oxideaza repede. Folosirea plumbului este o influenta simbolista, fiindca simbolistii erau preocupati de magie. si in aceasta activitate plumbul se topeste, se arunca in apa rece si forma pe care o ia duce la diferite interpretari. intreaga poezie reflecta de fapt soarta intelectualului intr-un oras provincie.

in cadrul poeziei se remarca muzicalitatea versurilor, poezia in ansamblu seamana cu tanguirea unui suflet apasat. Muzicalitatea se realizeaza prin folosirea cuvintului plumb, cuvint cu sonoritate inchisa in care o vocala este inchisa intre patru consoane. Muzicalitatea se realizeaza si prin folosirea sunetelor inchise in cuvintele puse in finalul versurilor "vesmant", "vant". Bacovia foloseste cuvinte stridente cu valoare onomatopeica "scartaiau", "strig", "frig". Au o mare frecventa vocalele u, i si se repeta diftongul au, triftongul erau urmate de a initial al cuvintului urmator, care sugereaza geamatul poetului ca erou al atmosferei apasatoare.

Elementele morfo-sintactice au o simetrie aproape perfecta reflecta monotonia. Avem verbe la imperfect care accentueaza atmosfera macabra. "dormea", "scartaia". Aparitia verbului "sa strig" precedat de "am inceput" exprima momentul de tensiune maxima, exasperarea poetului. Repetarea conjunctiei "si" di versul 1 si 4 evidentiaza cauza disperarii poetului:

"Stam singur langa mort... si era frig...
si-i atarnau aripile de plumb."

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Lacustra

"De-atatea nopti aud plouand,
Aud materia plangand...
Sunt singur, si ma duce-n gand
Spre locuintele lacustre.

si parca dorm pe scanduri ude,
in spate ma izbeste-un val
Tresar prin somn, si mi se pare
Ca n-am tras podul de la mal.

Un gol istoric se intinde,
Pe-acelasi vremuri ma gandesc...
si simt cum de atata ploaie
Pilotii grei se prabusesc.

De-atatea nopti aud plouand,
Tot tresarind, tot asteptand...
Sunt singur, si ma duce-n gand
Spre locuintele lacustre."

Poezia comunica un sentiment al insingurarii totale intr-o lume de care poetul se simte despartit printr-un gol istoric. Sentimentul este de dezagregare a individului sub imperiul apei, individ apropiat de moarte. in poezia altor scriitori focul purifica, apa fertilizeaza. La Bacovia aceste doua elemente reprezinta moartea lenta.

in cadrul poeziei avem o succesiune de motive: Noaptea, ploaia, golul, moartea, plansul, nevroza.

Descoperiri in poezie o suprapunere de planuri. Avem un plan exterior al lumii si al naturii si un plan interior al poetului. Legatura dintre planuri se realizeaza prin perceptii pornite din subconstient. Poetul tresare dintr-un somn similar mortii si inceputului, somn agitat fiindca genereaza amenintarea mortii. Somnul lui Bacovia este rasturnat fiindca presupune cosmar. El descopera o realitate care il desfiinteaza ca om strivind orice initiativa. Prima si ultima strofa sugereaza dimensiunea infinitului printr-o senzatie auditiva. Cele doua strofe sunt aproape identice cu deosebirea celui de al doilea vers:

"De-atatea nopti aud plouand,
Aud materia plangand...
Sunt singur, si ma duce-n gand
Spre locuintele lacustre."

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Versul al doilea schimbat in ultima strofa "Tot tresarind, tot asteptand..." are valoare de simbol semnificand adancirea insingurarii pana la disparitia totala.

Amintirea locuintelor lacustre semnifica intoarcerea ni timp ce subliniaza sentimentul singuratatii. Starea de nevroza provocat de plansul materiei din prima strofa se corecteaza cu frica din a doua. in existenta primitiva podul ramas la mal inseamna un pericol. De aceea poetul tresare prin somn "... si mi se pare / Ca n-am tras podul de la mal". in aceasta strofa deja imaginile vizuale sunt inlocuite cu cele tactile si organice, care le simtim cu organe vitale.

Aici apare epitetul ud in care intra simbolul de solitudine (singuratate) plans, necunoscut, poetul afirmand:

"si parca dorm pe scanduri ude,
in spate ma izbeste-un val".

Nu gasim din partea poetului nici un gest de aparare atunci cand isi da seama ca este amenintat de moarte fiindca "n-am tars podul de la mal".

in strofa a III.-a poetul se confunda cu inceputul afirmand:

"Un gol istoric se intinde,
Pe-acelasi vremuri ma gandesc...".

Imaginea pilotilor grei simbolizeaza apasarea, dar se include si timpul greu, succesiunea noptilor, lumea insasi este grea, poetul simtind o infrangere interioara.

in ultima strofa sentimentul de monotonie exasperanta il redau gerunziile plouand, asteptand, care rimeaza cu substantivul gand. intreaga viata este o eroziune redata de Bacovia prin pilonii izbitii continuu de apa si care in final se prabusesc. Poetul aude plansul naturii ca simbol al insingurarii, al izolarii:

"De-atatea nopti aud plouand,
Tot tresarind, tot asteptand...
Sunt singur, si ma duce-n gand
Spre locuintele lacustre."